

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI**

08/05/2020

Sayı : 69602026-610

Konu : Soru Önergesi (7/26732) 542 678 73

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.639451 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN tarafından verilen 7/26732 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

EK : Soru önergesi cevabı (4 sayfa)

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN'a ait 7/26732 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-8) Bakanlığımızın merkez teşkilatındaki tüm birimlerinde muhtelif unvanlarda görev yapan 1.600 (%39,43) kadın personel bulunmaktadır.

Bununla birlikte, Bakanlığımıza bağlı 81 Ticaret İl Müdürü içerisinde Kadın Ticaret İl Müdürü sayısı 4'tür (% 4,93).

Bu doğrultuda, Bakanlığımız Ticaret İl Müdürlüklerinde 301 Tüketici Hakem Heyeti Raportörü görev yapmakta olup, söz konusu personelin 181'i (% 60,13) kadındır.

Ayrıca, Esnaf ve Sanatkar Bilgi Sistemi (ESBİS) kayıtlarından alınan bilgilere göre, 31.03.2020 tarihi itibarıyla 1.981.817 esnaf ve sanatkar bulunmakta olup bunların 301.001 (%15,19)'unu kadın esnaf ve sanatkarların oluşturduğu bilgisi yer almaktadır.

"Alo 175 Tüketici Danışma Hattı" tüketicilerimizin karşılaştıkları sorunlara ilişkin çözüm yollarının sunulduğu ve tüketici uyuşmazlıklarının çözülmesi amacıyla başvurmaları gereken ilgili makamlara yönlendirildiği "bir çağrı merkezi" olarak hizmet vermektedir. Arayan tüketicilerin cinsiyetine yönelik herhangi bir ayırım yapılmadığından buna yönelik veri bulunmamaktadır.

Ülkemiz, son yıllarda hizmet ticaretinde gözlemlenen gelişmeleri yakından takip etmekte ve aktif politikalar uygulamaktadır. Bakanlığımız tarafından 2012 yılından itibaren hizmet sektörlerine yönelik kapsamlı destekler içeren devlet yardımı programları uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede, destek programı ilk olarak 2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (mülga) çerçevesinde yürütülmüştür.

Bununla birlikte; söz konusu destek programları, sektörel gelişmeler ve talepler dikkate alınarak gözden geçirilmekte ve yenilenmekte olup bu doğrultuda 2015 yılında gerçekleştirilen mevzuat güncellemeleri çerçevesinde hazırlanan, 2015/8 sayılı Karar kapsamında, sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı, gayrimenkul, lojistik ve yayıncılık sektörlerinde faaliyet gösteren ve mevzuat hükümleri çerçevesinde yararlanıcı statüsünü haiz yararlanıcıların yurt dışı pazarlara erişimine ve bu pazarlarda tutundurulmasına yönelik faaliyetlerine değişen oranlarda ve belirlenen üst limitler dâhilinde destek sağlanmaktadır. 2015/9 sayılı Karar kapsamında ise, uluslararası markalaşma potansiyeli olan hizmet sektörü firmalarının ve kuruluşlarının, uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel oyuncu olarak faaliyet göstermelerine yönelik harcamaları desteklenmektedir. Bu çerçevede, gastronomi, ulaştırma (yük/yolcu taşımacılığı, altyapı hizmetleri), sağlık turizmi, film, bilişim, konaklama, eğitim, perakende gibi hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren ve mevzuat hükümlerince yararlanıcı statüsünü haiz şirketler söz konusu program kapsamında desteklenmektedir.

Diğer taraftan, Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan ihracata yönelik devlet yardımları, yurtdışına açılma sürecinde firmalarımıza her safhada destek sağlanmasını amaçlayan bütünsel bir bakış açısıyla sürdürülmektedir. Yatırım-üretimi-istihdam-ihracat değer zincirinin tüm halkalarına yönelik politikalar oluşturularak, inovasyon, tasarım, markalaşma ve hedef pazara giriş konularında gelişme kaydedilmesi amaçlanmaktadır. Destek

sistematiklerimizde ihracata hazırlık, pazarlama ve markalaşma olmak üzere üç olgunluk seviyesi bulunmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız bünyesinde kadın ve genç girişimcilerimize ihracat desteklerini daha iyi anlatabilmek, onların bu desteklerimizden daha fazla yararlanmalarını sağlayabilmek, ihracat destekleri anlamında yeni ihtiyaçlar ile kadın ve genç girişimcilerimizin rekabet avantajı sağlayabilecekleri sektörleri tespit etmek, bu sayede de uluslararası rekabetçiliklerini ve e-ihracattan aldıkları payı artırabilmek, bu amaçla eğitimler vermek misyonu ile 2019 yılı Ocak ayında "Kadın ve Genç Girişimciler İhracat Daire Başkanlığı" oluşturulmuştur. Böylelikle kadın ve genç girişimcilerimize daha hızlı ve etkin hizmet verilmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda Bakanlığımızca ilk olarak, kadın ve genç girişimcilere ilişkin envanter oluşturmak, kadın ve genç girişimcilerin Bakanlığımız desteklerine ilişkin farkındalık düzeylerini ölçmek ve Bakanlığımızdan beklentilerini öğrenmek amacıyla anket çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda, kadın ve genç girişimcilerimizin; Bakanlığımızca verilen destekler hakkında firmaların bilgilendirilmesine, eğitim ve mentorluk ihtiyaçlarının giderilmesine ve B2B networkü oluşturmaya ihtiyaç duyduğu görülmüştür.

Buna istinaden, Bakanlığımızca kadın girişimcilerin desteklerden faydalanma oranlarının artmasına katkı sağlayacak şekilde "Export Akademi Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı", "Türkiye Kadın Girişimci Fiziki Networkü", "Ulusal Kadın Girişimci Network Platformu" ve "Melek Yatırımcı Programı" hayata geçirilmiştir.

-Export Akademi Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı; Bakanlığımızca ihracat potansiyeli taşıyan kadın ve genç girişimcilerimizin bilgi, deneyim ve network ihtiyaçlarının giderilmesine destek olmak amacıyla "Kadın ve Genç Girişimci İhracatçı Yetiştirme Programı" hayata geçirilmiştir.

Bakanlığımız ve UPS firması ile kamu-özel sektör işbirliğinde gerçekleştirilen Export Akademi Programı ile kadın ve genç girişimcilerimizin ihracatçı olabilmeleri için eğitimler düzenlenmektedir. Bu kapsamda, her ilimizde ihracat yapmaya istekli, potansiyeli olan girişimcilerimiz 50-60 kişilik gruplar halinde ihracatta başarıya ulaşmış girişimcilerle bir araya getirilmektedir. Etkinlikler her ayın ilk ve son perşembe günü gerçekleştirilmekte olup, etkinliğin daha verimli geçmesi adına, potansiyel ihracatçılarımıza 8 – 10 kişilik daha küçük gruplar halinde; gümrükleme ve iade süreçlerinden satış yöntemlerine, uygun paketlenmeden ödeme sistemleri ve lojistik çözümlere, dijital pazarlamadan, sanal pazarlara ve ihracata yönelik devlet desteklerine kadar hemen her konuda eğitimler verilmektedir.

İllerde gerçekleştirilen söz konusu program, son dönemde tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi nedeniyle, Nisan ayı itibarıyla online ortama taşınmış ve tüm KOBİ'lere yönelik olarak Türkiye çapında gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

-Kadın Girişimci Fiziki Networkü; Yukarıda bahsi geçen anket çalışması sonucunda, ulusal düzeyde tüm kadın girişimcilerimize ulaşılması ve gerekli bilgilendirmelerin yapılabilmesi için Kadın Girişimci Fiziki Networkünün oluşturulması çalışması başlatılmıştır. Bu kapsamda ilk aşamada üretim sektöründe faaliyet gösteren kadın girişimcilere ilişkin envanter oluşturulması çalışmaları yürütülmüştür. Sürecin devamında, kadın girişimcilerin ihracata yönelmelerine katkı sağlayacak şekilde, kadın girişimcilerimize yönelik fiziki bir network kurmak amacıyla TOBB'un işbirliğinde toplantılar gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Söz konusu Fiziki Network toplantılarının 81 ilde de gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Bahse konu toplantılar Covid-19 pandemisi nedeniyle ertelenmiş olup, programın online ortama taşınması çalışmaları sürdürülmektedir.

-Ulusal Kadın İhracatçı Network Platformu Projesi; Bu projenin amacı, ülkemizde ihracatın arttırılması vizyonuna ve kadın girişimcilerin ihracata yönelmelerine katkı sağlayacak

şekilde, kolay ve güvenilir bir çevrede iş yapmalarını ve ihtiyaç duydukları network ağını oluşturmalarını sağlamak amacıyla, online bir platform geliştirilmesidir. Platform bir web sitesi ve bir mobil uygulamadan oluşacaktır. Bu Platform ile kadın girişimcilere ilişkin ulusal çapta istatistiki bilgilerin toplanması da sağlanabilecektir.

Proje ile hiç ihracat yapmamış veya ihracata yeni başlamış olan kadın girişimciler ile uzun süredir ihracat yapmakta olan ihracat tecrübesi yüksek firmaların bir araya getirilmesi sağlanacaktır. Böylece tecrübeli ihracatçıların ihracat süreçlerine ilişkin bilgi ve tecrübeleri kadın girişimcilere aktarabileceklerdir. Bu platformda ayrıca kadın girişimcilerin B2B network ağı oluşturmalarına imkân verecek bir iletişim ve bilgi paylaşımı modülü, ihracat süreçlerine ve Bakanlığımız devlet desteklerine ilişkin detaylı bilgi, ihracatın hukuki boyutuna ilişkin yönlendirici bilgiler ile kadın ihracatçı başarı hikâyeleri ve çeşitli konularda eğitim videoları yer alacaktır. Ayrıca Platform üzerinde kullanıcılara anket yapılmasına ve bunların raporlanmasına ilişkin bir modül de bulunacaktır. Bahse konu projenin yazılım çalışmaları hâlihazırda sürdürülmektedir.

-Melek Yatırımcı Programı; Proje kapsamında, melek yatırımcılarla yeni iş fikirlerine sahip girişimcileri bir araya getirmek amacıyla web tabanlı bir platform oluşturulması ve bu platform aracılığı ile melek yatırımcılar ve özel sermaye yatırım fonlarının, genç girişimcilerin firmalarına yatırım yapmaları ve genç girişimcilerin ihracata yönlendirilmesi hedeflenmektedir. Bahse konu projenin yazılım çalışmaları hâlihazırda sürdürülmektedir.

Söz konusu Proje, TOBB'un işbirliğinde 81 ilde gerçekleştirilecek olup, 2020 Mart ayı itibarıyla Ankara, İstanbul, Bursa, İzmir, Manisa, Adana, Mersin, Hatay, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne, Isparta, Burdur, Ordu, Giresun ve Samsun'da Kadın Girişimci Fiziki Networkü toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, Bakanlığımızca sağlanan devlet desteklerinden kadın girişimcilerin istifade etmesinde önünde bir engel bulunmadığı gibi Bakanlığımızın destek programlarından en iyi şekilde istifade edebilmeleri adına her türlü bilgilendirme hassasiyetle yapılmaktadır.

Bu minvalde, Covid-19 pandemisiyle mücadele edildiği bu dönemde Bakanlığımızca yürütülmekte olan Devlet Yardımlarına, sade ve anlaşılır bir şekilde açıklamalı olarak "Kolay Destek" (<https://kolaydestek.gov.tr/>) web sitesinden ulaşılabilmektedir.

Bunun yanında, Bakanlığımız ilgili kuruluşu Helal Akreditasyon kurumunda toplam 37 personel görev yapmakta olup 15'ini (% 40,54) kadın personel oluşturmaktadır.

Bakanlığımız diğer ilgili kuruluşu Türkiye İhracat Kredi Bankasında ise,

Banka; bölge müdürlüğü, şube ve irtibat ofisi organizasyon el yapısı ile 32 temsilcilikle faaliyetlerini yürütmekte olup ilgili birimlerde çalışan kadın yönetici (Müdür) sayısı 6, kadın temsilci sayısı ise 8'dir.

Ayrıca Eximbank'ın ihracatın artırılmasına yönelik 2019 yılında toplam destek tutarı 44,1 Milyar USD'dir. Bu destek tutarı Türkiye ihracatının %25,7'sini finanse etmiştir. Bu bağlamda, destek mekanizmalarını geliştirmek amacıyla 8 Mart 2019'da (Dünya Kadınlar günü) "Kadın Girişimcilere Yönelik İhracat Kredisi" program ile nakit ihracat kredisi desteği sağlanmaktadır. Bu sayede, daha fazla kadın girişimcinin ihracat yapması ve devlet desteklerinden daha etkin ve hızlı bir şekilde yararlanmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu özel kredi programı kapsamında,

-%50 veya daha çok paya sahip kadın ortağı olan şirketler Pay oranı %20 - 49 arasında olan ortaklarından en yüksek paya sahip ortağı kadın olan şirketler,

-Kadın ortaklarının pay oranı toplam %50 veya daha çok olan şirketler desteklenmektedir.

-2019 yılında 92 farklı Kadın girişimci firmasına 5.733.596 USD Kredi desteği sağlanmıştır.

- 31.03.2020 itibarıyla ise 9 farklı firmaya toplam 407.306 USD tutarında kredi desteği sağlanmıştır.

Bu doğrultuda, “Kadın Girişimcilere Yönelik Sevk Öncesi İhracat Kredisi” kapsamında başvuru yapan Kadın girişimcilerimizin kredi taleplerine hızlı kaynak kullandırımı amacıyla öncelik verilmekte ve döviz kredilerindeki güncel faiz oranından ise Kadın Girişimcilere özel 0,25 baz puan indirim yapılmaktadır. Kadın girişimcilere yönelik kredi programı kapsamında protokol imzalanan ticari bankalar aracılığı ile kredi desteği sağlanmaktadır. Bu protokole dâhil olan aracı banka sayısının ve bu sayede kadın girişimcilerin desteklerimizden yararlanma oranının artırılmasına yönelik çalışmalar sürmektedir. Banka son yıllarda şubeleşmeye giderek 20 şube ve 12 irtibat bürosu sayısına ulaşmıştır. Bu sayede daha fazla ihracatçıya, dolayısı ile daha fazla kadın girişimciye ulaşmayı, devletin sağladığı ihracat desteklerinden daha fazla firmayı yararlandırmayı amaçlamaktadır.